

BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARDA UYGULANACAK DÂHİLİ ACİL DURUM PLANLARI HAKKINDA TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 2/3/2019 tarihli ve 30702 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelikte belirtilen üst seviyeli kuruluş işletmecilerinin, aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi gereği hazırlamaları veya hazırlatmaları gereken dâhili acil durum planına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinde tanımlanan üst seviyeli kuruluşlara uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, Yönetmeliğin 13 üncü, 14 üncü ve 15 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Acil durum: Kuruluştaki meydana gelebilecek bir veya birden fazla tehlikeli maddenin dâhil olduğu yangın, patlama ve yayılım gibi acil müdahale gerektirecek olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,

b) Acil durum organizasyonu: Kuruluştaki ortaya çıkan acil duruma ilişkin müdahaleyi yapan, koruyucu ve önleyici tedbirleri alan organizasyonu,

c) Acil durum yöneticisi: Kuruluştaki; acil duruma zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale etmek ve kendi sorumluluk alanı içinde gerekli planlamaları ve hazırlıkları yapmak, yaptırmak, imkân ve kaynakları geliştirmek ve acil durum organizasyonunun sorumlusu olarak müdahale faaliyetlerini koordine etmek ve yürütmekle görevli kişiyi,

ç) Acil hizmet birimleri: Büyük endüstriyel kazalarda, kuruluştaki ve civarında zararın en aza indirilmesi amacıyla görev yapan kolluk güçleri, itfaiye, il sağlık müdürlüğü, il afet ve acil durum müdürlüğü, 112 acil çağrı merkezi müdürlüğü, sahil güvenlik ile arama-kurtarma hizmetleri dâhil sağlık ve güvenlik hizmetlerini gerçekleştiren birimleri,

d) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

e) Dâhili acil durum planı: Büyük endüstriyel kaza öncesi, kaza sırası ve sonrasında kapsayacak şekilde, uygun dış kaynaklar da dâhil olmak üzere kuruluşun kendi imkânları ile gerçekleştirilen, tüm acil müdahale düzenlemelerini içeren (ihtiyaç duyulacak acil gereksinimler, kısa ve uzun vadeli iyileştirmeler) ve Yönetmeliğin Ek-4’ünde belirtilen asgari bilgileri kapsayacak şekilde ve bu Tebliğin ekleri dikkate alınarak üst seviyeli kuruluş tarafından hazırlanan veya hazırlatılan planı,

f) Gizli bilgi: Bu Tebliğde gizli olduğu belirtilen ve açıklanması yasaklanan bölüm veya bilgileri,

g) Hizmet grubu: Kuruluş için acil durumlara müdahalede rol alacak personelin yer aldığı grupları,

ğ) Kilit paydaş: Kuruluştaki çalışanlar, komşu kuruluşlar, yakın çevrede yaşayanlar, ilgili kamu kuruluşları ve yerel teşkilatları ile kuruluşun yeri ve özelliklerine göre dâhili acil durum planının hazırlanması ve etkin uygulanmasına katkı sağlayabileceği değerlendirilen diğer kişi ve kuruluşları,

h) Kritik olay: Büyük endüstriyel kazaya sebebiyet verme potansiyeli olan bütünlük kaybını,

ı) Kuruluş için acil durum yönetim merkezi: Acil müdahale faaliyetlerinin yönetildiği ve koordine edildiği yeri,

i) Olay yeri koordinatörü: Acil durum yöneticisi tarafından olay yerindeki müdahale ekiplerini koordine etmek ve yönetmek üzere görevlendirilen kişiyi,

j) Prosedür: Bir faaliyette uyulması veya takip edilmesi gereken süreç veya yöntemin ve uygulamaya yönelik yetki, görev ve sorumlulukların belirtildiği uygulama talimatı veya dokümanı,

- k) Ramak kala olay: Büyük kazaya sebep olma potansiyeli olduğu halde zarar vermeyen olayı,
l) Toplanma noktası: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yeri,
m) Yönetmelik: 2/3/2019 tarihli ve 30702 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliği,
ifade eder.
(2) Yönetmelikteki tanımlar bu Tebliğ için de geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Yükümlülükler

İşletmecinin dâhili acil durum planı ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) İşletmeci; kuruluşunda meydana gelmesi muhtemel kazaların çevreye olan etkilerini önlemek ve azaltmak için gerekli her türlü tedbiri almakla yükümlüdür. Yönetmelikte, bu Tebliğde ve diğer ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esasları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlar veya hazırlatır, nihai planı bir ay içinde Bakanlığın bildirim sistemine yükler ve kuruluşta bulundurur.

(2) Yeni açılacak kuruluşlar, faaliyete geçmeden önce dâhili acil durum planını hazırlar veya hazırlatır, nihai planı Bakanlığın bildirim sistemine yükler ve kuruluşta bulundurur.

(3) Dâhili acil durum planı, büyük kaza senaryo dokümanında belirtilen her bir kaza türünü (yangın, patlama, toksik yayılım) içerecek şekilde tüm büyük kaza senaryolarına uygulanabilecek nitelikte ve endüstriyel kazayı tetikleyebilecek deprem, sel, taşkın gibi doğal afetler de dikkate alınarak hazırlanır.

(4) İşletmeci bu Tebliğde belirtilen tüm prosedürleri hazırlar ve uygular. Prosedürlerle belirlenen hususlar dâhili acil durum planının ilgili başlığı altında özetlenir ve bu başlık altında prosedüre ve ilgili bölüme atıf yapılır.

(5) İşletmeci dâhili acil durum planını, acil durumlarda gecikmeye mahal vermeden derhal uygular.

(6) İşletmeci, kuruluşta çalışan personel sayısını dikkate alarak, dâhili acil durum planında yer alan her bir acil müdahale senaryosu için Ek-1’de belirtilen hizmet gruplarından gerekli olanları kurar ve hizmet gruplarına bu Tebliğin 15 inci maddesi kapsamında belirlediği eğitimlerin verilmesini sağlar.

(7) İşletmeci, acil durum müdahalelerinde kullanılacak kaynakların ve diğer ekipmanların bakımı, muayenesi, incelenmesi ve test edilmesi için uygun düzenlemelerin yapılmış olduğunu göstermekle yükümlüdür. Yangınla mücadele ekipmanları gibi doğrudan hafifletme işlevine sahip ekipmanlar, personelin kazadan haberdar edilmesinde kullanılan alarmlar gibi anahtar işlevlere sahip diğer ekipmanlar bu düzenlemeler kapsamında ele alınır.

(8) İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru başta olmak üzere, diğer unsurların ilgili kısımları kapsamında kuruluşunda dâhili acil durum planı ile ilgili olarak Yönetmelikte ve bu Tebliğde belirtilen esas ve usullere göre aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir:

a) Dâhili acil durum planının hazırlanmasında, güvenlik raporu ve büyük kaza senaryo dokümanını dikkate alarak Ek-2’deki formata ve içeriğine uyar.

b) Dâhili acil durum planının hazırlanması sürecinde kilit paydaşlarla gerekli istişareyi yapar.

c) Kuruluşun faaliyet ve özelliklerine ilişkin bu Tebliğ ve eklerinde belirtilmeyen ilave bir açıklama gerekmesi halinde dâhili acil durum planına gerekli ilavelerin yapılması işletmecinin sorumluluğundadır.

ç) Büyük kaza senaryo dokümanında öngörülen senaryolar dâhilinde her türlü acil durumu karşılayacak kuruluş içi acil durumlar, yangınla mücadele ve yangından korunma için yeterli sayıda, uygun kaynak ve ekipmanı planlar, sağlar veya bu ihtiyacı karşılayacak şekilde hizmet alır veya işbirliği yapar.

(9) İşletmeci; acil durumun sona erdiği ilan edilir edilmez ve kuruluş güvenli hale getirilir getirilmez ilgili tüm verilerin toplanmasının ardından, acil durum ya da ramak kala olaylarından etkilenen alanın temizlenmesini sağlar.

(10) İşletmeci, büyük bir kaza meydana geldiği takdirde, Yönetmeliğin 17 nci maddesi gereği ilgili kurumları bu kazadan derhâl haberdar eder ve kaza ile ilgili bilgi sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dâhili Acil Durum Planının Amacı ve Hedefi

Dâhili acil durum planının amacı

MADDE 6 – (1) Dâhili acil durum planı, olası kazaların etkilerini en aza indirmek ve insan, çevre ve mala gelebilecek zararları sınırlamak için gerekli tedbirleri alarak acil durumları organize etmeyi amaçlar.

Dâhili acil durum planının hedefi

MADDE 7 – (1) Dâhili acil durum planının ana hedefleri:

- a) İnsan, çevre ve mala verilecek zararın önlenmesi ve önlenemediği durumda zararın en aza indirgenmesi,
 - b) Kazadan etkilenmesi muhtemel insanların, kaza sırasında yapılması gereken doğru eylemler ve alınması gereken güvenlik tedbirleri hakkında bilgilendirilmesi,
 - c) Acil durum esnasında personelin iş yerinden güvenli ve düzenli bir şekilde tahliye edilmesinin ve kazadan etkilenen kişilere ilk yardım yapılmasının sağlanması,
 - ç) Acil durum müdahalesinde yer alan kurumlar ile iş birliğinin sağlanması,
 - d) Gerekirse harici kurumların (itfaiye, diğer makamlar ve/veya bölgenin güvenliği ile ilgili şirketler) desteğini beklerken tehlikeli durumlarla baş etmek için personelin koordinasyonu, tesis ve kaynakların kullanımı için kriterleri tanımlayarak acil durumların kontrol altına alınması,
 - e) Büyük bir kazanın ardından çevrenin ve kuruluşun temizlenmesi ve iyileştirilmesinin sağlanması,
- şeklindedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dâhili Acil Durum Planı Hazırlığı

Dâhili acil durum planı kapsamı

MADDE 8 – (1) Dâhili acil durum planı hazırlanırken;

- a) Kuruluşun kapasitesi, karmaşıklığı ve büyüklüğü, işletimdeki proseslerin doğası ve kullanılan maddeler ile ekipmanlar, işletmede çalışan personel sayısı, kaynakların uygunluğu, acil durum müdahale kaynaklarının yeterliliği ve kuruluşun yeri dikkate alınır.
- b) Dâhili acil durum planında yer alan her bir müdahale senaryosu için Ek-1’de belirtilen asgari eğitimlerle birlikte eğitim ihtiyaç analizine göre belirlenecek eğitimlerin verildiği hizmet grupları oluşturulur.
- c) Ek-2’de yer alan formattaki başlıklar doldurulur.
- ç) Acil durumlara müdahale aşamasında görev alacak hizmet gruplarında görevli personele ait iletişim bilgileri Ek-3’te verilen tablo esas alınarak doldurulur.
- d) Ek-4’te verilen form, büyük kaza senaryo dokümanında yer alan tüm kaza senaryolarının her biri için ayrı ayrı doldurulur.

(2) Acil durumlara yönelik düzenlemeler günün 24 saatini kapsar. Düzenlemelerde tatil, hastalık, vardiya değişikliği, bakım, tesisin devre dışı bırakılması ve devreye alınması gibi olaylar ve OHAL, sıkıyönetim, salgın vb. gibi sokağa çıkma yasağı olan mücbir durumlar da dikkate alınır.

(3) Yaşanan bir kaza sonrasında gerekli hallerde basına ve kamuya verilecek demeçlerin kim tarafından yapılacağı planda belirtilir.

Dâhili acil durum planının gözden geçirilmesi ve güncellenmesi

MADDE 9 – (1) Dâhili acil durum planı aşağıdaki durumların gerçekleşmesi halinde gözden geçirilir, mümkün olan en kısa sürede plan güncellenir ve güncellenmiş nihai plan bir ay içerisinde Bakanlığın bildirim sistemine yüklenir:

- a) Kuruluşun faaliyetlerinden kaynaklanan dâhili acil durum planını etkileyecek tüm değişiklikler,
- b) Planın icrası ile ilgili olarak acil hizmet birimlerindeki veya hizmet gruplarındaki herhangi bir değişiklik,
- c) Yeni ve daha etkin etki azaltıcı yöntemler gibi gelişmeler,
- ç) Çalışanlar ve alt işveren çalışanları ile ilgili planı etkileyebilecek önemli değişiklikler,

d) Kuruluş içerisinde veya başka bir kuruluştaki meydana gelmiş büyük endüstriyel kazalar ve/veya ramak kala olaylardan çıkarılan derslerin gerektirdiği değişiklikler,

e) Tatbikatlardan çıkarılan dersler,

f) Güvenlik yönetim sistemindeki değişiklik veya gelişmelerden doğan gereklilikler,

g) İç tetkik sonuçları,

ğ) Büyük endüstriyel kaza senaryolarında ilave veya değişiklik yaratacak şekilde büyük kaza senaryo dokümanının güncellenmesi,

h) Yönetmeliğin 14 üncü maddesinde belirtilen gözden geçirme ve güncelleme gereklilikleri.

(2) Dâhili acil durum planı güvenlik yönetim sisteminin “değişimin yönetimi” başlıklı dördüncü unsuru kapsamında aşağıdaki durumların gerçekleşmesi halinde gözden geçirilir:

a) Organizasyon ve personel değişiklikleri,

b) Proses değişiklikleri,

c) Tehlikeli madde depolama kapasitesinde ve şekillerinde yapılacak değişiklikler,

ç) Ekipman değişiklikleri,

d) Güvenlik bilgi formları, ekipmanların güvenlikle ilgili sertifikasyonları gibi güvenlik ile ilgili belgelerdeki değişiklikler,

e) Çevresel koşullara bağlı değişiklikler.

(3) Gözden geçirme ve güncellemenin etkin olarak gerçekleşmesi için işletmeci kilit paydaşlarla planı istişare eder.

(4) İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında dâhili acil durum planının gözden geçirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili prosedürleri belirler ve uygular.

Büyük endüstriyel kazaya müdahale senaryoları

MADDE 10 – (1) İşletmeci, büyük endüstriyel kazaya müdahale senaryolarının tanımlanması amacıyla güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında acil durum müdahale senaryolarının belirlenmesi ile ilgili prosedürü hazırlar ve uygular.

(2) İşletmeci, büyük kaza senaryo dokümanında belirtilen her bir büyük kaza senaryosunu karşılayacak şekilde Ek-2'nin B Bölümünde yer alan “acil durum yönetim sistemi” başlıklı 5 inci maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak büyük endüstriyel kazaya müdahale senaryosu tanımlar ve Ek-4'te yer alan format dâhilinde özet haline getirir.

Büyük endüstriyel kazaya müdahale için kaynaklar ve organizasyon

MADDE 11 – (1) İşletmeci, büyük endüstriyel kazaya müdahale için hazırlıklı olmak amacıyla güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında hazırlanan acil durum organizasyonu ve kaynak tahsisi ile ilgili prosedürde aşağıdaki hususları tanımlar ve uygular:

a) Büyük endüstriyel kazaya müdahale senaryolarını uygulamak üzere acil müdahale sistemi, acil müdahale organizasyonu ve organizasyon şeması,

b) Büyük endüstriyel kazaya müdahale edecek hizmet gruplarının ve personelinin görevleri,

c) Büyük endüstriyel kazaya müdahale faaliyetlerinde kullanılacak iç kaynakların listelenmesi,

ç) Büyük endüstriyel kazaya müdahale faaliyetlerinde kullanılacak kamuya ait dış kaynakların listelenmesi,

d) Karşılıklı yardım anlaşmaları yapılan komşu kuruluşlarda bulunan kaynaklar ve işletmeci tarafından herhangi bir yerden getirilebilen kaynakların listelenmesi,

e) Büyük endüstriyel kazaya müdahale organizasyonunda aşağıdaki birim ve personelden oluşan komuta zincirinin oluşturulması ve komuta zincirinde görev alacak personelin görevleri,

1) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi ve yedeği,

2) Acil durum yöneticisi,

3) Olay yeri koordinatörü,

f) Müdahale organizasyonunun mesai saatleri dışında da etkin müdahale edebilmesi için ilave tedbirler,

g) Dış kaynaklı acil hizmet birimlerinin müdahale faaliyetlerine katılımları durumunda uygulanacak koordinasyon tedbirleri,

ğ) Alt işveren çalışanları da dâhil kuruluştaki bulunan tüm çalışanlar için, acil durum organizasyonu ve görevler konularında farkındalık yaratmak amacıyla görsel ve işitsel duyuru tedbirleri,

h) İç ve dış kaynaklarla iletişim usulleri,

i) Acil müdahale amacıyla kullanılacak malzeme ve ekipmanın belirlenmesi, kullanıma hazır halde bulundurulması, bakımı, denetimi, kontrolü ve test edilmesi için usul ve esaslar,

j) Acil durumlara müdahale için icra edilmesi gereken faaliyetler ve uygulamaları,

k) Acil müdahale organizasyonunun acil durumlarda işleyişi ile müdahale ekipleri ve diğer kaynakların görev ve sorumlulukları,

l) Kuruluş dışı kaynakların kuruluş içi müdahaleye katılımı usul ve esasları.

(2) İşletmeci, bölgesindeki acil hizmet birimleri, il afet ve acil durum müdürlükleri ile kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer alması durumunda bu bölge yönetimleri ile işbirliği ve gerekli bilgi alışverişinin sağlanabilmesi için uygun bir sistem kurar.

Alarm ve ikaz sistem ve kanalları

MADDE 12 – (1) İşletmeci; büyük endüstriyel kaza veya doğası nedeniyle büyük bir kazaya yol açması beklenen kontrol dışı olayların erken algılanması ve ilgili personelin ikaz edilmesi için gerekli sistemleri kurar ve işletilmesini sağlar. Ayrıca; bu tür acil durumların kuruluş personeline anons ve diğer yöntemlerle en hızlı şekilde duyurulması için aşağıdaki tedbirleri alır:

a) Alarm ve ikaz sistemleri tanımlanması ve kurulması,

b) Komşu kuruluşa alarm ve ikazların iletilmesine yönelik ilave tedbirlerin belirlenmesi,

c) Kuruluş dışına yapılacak ikazlar ve sosyal medyanın kullanılması.

Tehlikeli maddeye müdahale kartı ve itfaiye raporu

MADDE 13 – (1) İşletmeci, Yönetmeliğin 6 ncı maddesi gereği hazırlanan tehlikeli maddeye müdahale kartını kazalara müdahale amacıyla kullanılmak üzere hazırlar ve nihai halini kuruluştaki bulundurur.

(2) İşletmeci bu kartı nihai hale getirmeden önce aşağıdaki kuruluşlarla görüş alışverişinde bulunur:

a) İl afet ve acil durum müdürlüğü,

b) İl sağlık müdürlüğü,

c) Bağlı bulunduğu belediye ve/veya büyükşehir itfaiye teşkilatı,

ç) Kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer alması durumunda bağlı bulunduğu bölge yönetimleri itfaiye teşkilatı.

(3) İşletmeci, tehlikeli maddeye müdahale kartı ile ilgili uygun görüş aldıktan sonra kartın nihai halini ikinci fıkrada belirtilen kurumlara 5 gün içinde gönderir ve nihai dâhili acil durum planı ile eş zamanlı bildirim sistemine yükler. İşletmeci, kuruluştaki tehlikeli maddelerde değişiklik olduğu takdirde, tehlikeli maddeye müdahale kartındaki gerekli değişikliği yapmak, uygun görüş alarak nihai halini ikinci fıkrada belirtilen kurumlara 5 gün içinde göndermek ve bildirim sistemine yüklemekle mükelleftir.

(4) İşletmeci, büyük endüstriyel kazalara etkin müdahale amacıyla ikinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kurumlardan mevcut durumu yansıtan, güncel itfaiye raporunu dâhili acil durum planı nihai hale gelmeden önce alır ve kuruluşunda muhafaza eder.

Tahliye yolları ve toplanma noktaları

MADDE 14 – (1) İşletmeci, büyük endüstriyel kazaların meydana gelmesi durumunda hızlı ve etkin tahliyenin sağlanması ve can kurtarma için aşağıdaki tedbirleri alır:

a) Tahliye yollarının belirlenmesi, bunların gece aydınlatılmasının sağlanması ve vaziyet planına işlenmesi,

b) Toplanma noktalarının belirlenmesi, bunların gece aydınlatılmasının sağlanması ve vaziyet planına işlenmesi,

c) Sığınakların veya korunaklı alanların belirlenmesi ve vaziyet planına işlenmesi,

ç) Acil kaçış yollarının, varsa yangın pompa ve jeneratörlerin yerlerinin, çevre hidrantlarının, yangın dolaplarının, su deposunun yerinin, itfaiye su alma ve verme ağzlarının vaziyet planına işlenmesi,

d) Tahliye edilemeyen kişilerin kurtarılması için arama ve kurtarma ekibi oluşturulması,

e) Yukarıdaki tedbirlerin etkin uygulanması için prosedürler ile görev ve sorumlulukların belirlenmesi.

(2) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen vaziyet planları ziyaretçiler ve alt işveren çalışanları da dâhil tüm çalışanların görebileceği panolara asılır.

Eğitimler

MADDE 15 – (1) İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin “organizasyon ve personel” başlıklı birinci unsuru kapsamında hazırlanan eğitim ile ilgili prosedürlerde, dâhili acil durum planının uygulanması, hazırlıklı olma ve büyük endüstriyel kazaya müdahaleye yönelik olarak çalışanların alması gereken eğitimler için eğitim ihtiyaç analizi, eğitim planlama ve programlama usul ve esasları ile eğitimlerin icrası ve ölçme değerlendirmeye yönelik usul ve esasları belirler.

(2) İşletmeci, Ek-1’de belirtilen asgari eğitimlere ilave olarak güvenlik yönetim sisteminin “organizasyon ve personel” başlıklı birinci unsuru kapsamında yapacağı eğitim ihtiyaç analizine göre belirlediği eğitimlerin ilgili personele verilmesini sağlar. Eğitimler, ihtiyaç analizinde elde edilecek sonuçlara ve gelişmelere göre periyodik olarak tekrarlanır.

(3) Kuruluş personelinin yanı sıra büyük endüstriyel kaza durumunda görev alacak alt işveren çalışanları ile karşılıklı yardım anlaşması kapsamındaki komşu kuruluş personeli ve ziyaretçiler, eğitimlerin kapsamına alınır.

Dâhili acil durum planının tatbikatı

MADDE 16 – (1) İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında dâhili acil durum planının doğruluğu, yeterliliği ve uygulanabilirliğinin tespit edilmesi amacıyla; yılda en az bir canlı tatbikat olmak üzere acil müdahale senaryolarını 3 yılı aşmayan aralıklarla tatbik eder. Canlı tatbik edilmeyen müdahale senaryolarının tatbikatı masa başında gözden geçirme yöntemiyle gerçekleştirilebilir.

(2) Tatbikatlar dâhili acil durum planında belirtilen müdahale senaryolarına dayandırılır. Müdahale senaryolarının benzer olanları değerlendirilerek birleştirilmiş tatbikat senaryosu oluşturulup tatbik edilebilir.

(3) Tatbikatlarda, müdahale faaliyetlerinin senaryo edilen büyük endüstriyel kazanın etkilerini azaltması durumu denenir ve izlenir.

(4) Tatbikatlarda asgari aşağıdaki uygulama ve faaliyetler denenir:

a) Acil durum planının uygulanmaya başlatılması, acil durumlarda takip edilmesi gereken süreçlerle ilgili prosedürlerin uygulanması,

b) Alarm ve ikaz sistemleri veya diğer iletişim sistemleri ile büyük endüstriyel kazanın çalışanlara ve komşu kuruluşlara duyurulması,

c) Acil hizmet birimlerinin ve hizmet gruplarının müdahale faaliyetlerini icra etmeleri,

ç) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinin aktif hale getirilmesi, acil durum yönetim sistemi ile ilgili prosedürlerin uygulanması,

d) Müdahale ekipman ve yöntemlerinin büyük endüstriyel kazanın etkilerini azaltmadaki etkinliğinin belirlenmesi,

e) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi üzerinden taraflara bilgi akışının ve sürekli iletişimin sağlanması, iletişim sistemi ile ilgili prosedürün uygulanması,

f) İl afet ve acil durum müdürlüğüne dâhili acil durum planının yetersiz kaldığı bilgisinin verilmesi ve il afet müdahale planının uygulanması kapsamında koordinasyon ve iletişim usul ve esaslarının denenmesi.

(5) Tatbikattan en az 15 gün öncesinde, işletmeci tarafından aşağıda belirtilen kurumlar bilgilendirilerek tatbikata davet edilir. Kurumlar katılıma gerek görmesi durumunda bunu işletmeciye bildirir:

a) İtfaiye teşkilatı,

b) İl emniyet müdürlüğü ve il jandarma komutanlığı,

c) 112 acil çağrı merkezi müdürlüğü,

ç) İl sağlık müdürlüğü,

d) Sahil güvenlik birimleri (eğer gerekli ise),

e) Çevre ve şehircilik il müdürlükleri,

f) İl afet ve acil durum müdürlükleri.

(6) İşletmeci tarafından, yapılan her tatbikat sonucunda iyileştirilmesi gereken hususları da içeren tatbikat raporu oluşturulur.

(7) Dâhili acil durum planı uygulanması ile ilgili faaliyetler sonucunda aksayan durumlar tespit edilmesi halinde uygunsuzluğun tekrarını önlemek için çalışmalar yapılır, kayıtlar alınır, gerekli faaliyetler icra edilir ve planda değişiklik gerekirse plan güncellenir.

(8) Dâhili acil durum planı ile ilgili gerçekleştirilecek tatbikatlar hakkında kuruluş çevresinde bulunan komşu kuruluş ve halk önceden haberdar edilerek yersiz endişe oluşması engellenir.

Performansın izlenmesi

MADDE 17 – (1) İşletmeci; güvenlik yönetim sisteminin “performansın izlenmesi” başlıklı altıncı unsuru kapsamında çalışanların; Yönetmelik, bu Tebliğ ve dâhili acil durum planındaki görev ve sorumluluklarını yerine getirme performansı ile ilgili izleme prosedürlerini asgari aşağıdaki hususlar çerçevesinde belirler ve uygular:

a) Acil durum planında belirtilen iç kaynakların her zaman müdahaleye veya kullanıma hazır olması,

b) Dış kaynakların müdahale operasyonları için kuruluş içi erişiminin sağlanması,

c) Kullanım süreleri dolmuş kaynakların yenilenmesi ve tüketilen kaynakların tamamlanması.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Müdahale

Büyük endüstriyel kazaya müdahale

MADDE 18 – (1) İşletmeci; kuruluşta büyük bir kaza veya niteliği itibari ile büyük bir kazaya yol açması beklenebilecek kontrolsüz bir olay meydana geldiği zaman, bu planı gecikmeksizin uygular.

(2) Acil müdahale imkân ve kabiliyetlerinin yetersiz kaldığı veya kalacağı değerlendirilip il afet müdahale planı uygulanıncaya kadar dâhili acil durum planı uygulanmaya devam edilir. İl afet müdahale planı kapsamında bir müdahale organizasyonuna geçildiğinde, dahili acil durum planı müdahale organizasyonu birimleri, il afet müdahale planı organizasyonuna göre faaliyetlerine devam eder.

Deniz kirliliğine müdahale

MADDE 19 – (1) Kuruluşta kıyı ve/veya deniz kirliliği meydana gelmesi veya olasılığının öngörülmesi durumunda, sadece kıyı ve/veya deniz kirliliği olaylarına müdahale faaliyetleri Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen 3/3/2005 tarihli ve 5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun kapsamında hazırlanan Kıyı Tesisi Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planına göre icra edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Büyük Endüstriyel Kaza Öncesi ve Sonrası Faaliyetler

Tedbir, izleme ve örnekleme

MADDE 20 – (1) İşletmeci;

a) Kuruluşunda meydana gelmesi muhtemel kazaların çevreye olan etkilerini önlemek ve azaltmak için gerekli her türlü tedbiri alır.

b) Kaza sonuçları ve çevreye olabilecek etkilerinin izlenmesi için tehlikeli maddenin türü, miktarı, yayılması gibi faktörleri göz önünde bulundurarak ölçme, izleme ve örnekleme faaliyetlerinin icrasına yönelik usul ve esasları güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında belirler ve uygular.

c) Dâhili acil durum planında; kaza sonuçları ve çevreye olabilecek etkilerin izlenmesi amacıyla yapılan ölçüm, izleme ve/veya örnekleme için kaynak ve tedbirlerin sağlandığını gösterir.

Büyük endüstriyel kaza sonrası inceleme

MADDE 21 – (1) Acil durumun sona ermesinin ilan edilmesinden sonra; olay yeri koordinatörü ve kuruluş içi acil durum yönetim merkezi iş birliği halinde büyük endüstriyel kazaya ilişkin tüm verileri toplar, değerlendirir, rapor hazırlar ve kayıt altında tutar.

(2) Bu raporda yapılan inceleme sonucunda müdahale faaliyetlerindeki eksiklikler belirtilir.

Büyük endüstriyel kaza sonrası iyileştirme ve temizleme

MADDE 22 – (1) Dâhili acil durum planında, büyük endüstriyel kaza sonrası çevrenin ve kuruluşun temizlenmesi ve iyileştirilmesi ile ilgili hususlara yer verilir.

(2) İyileştirme çalışmaları, büyük endüstriyel kazadan kaynaklanan zararın miktarı ile insanlara veya çevreye olan kalıcı zararın seviyesi ile orantılı olarak yapılır.

(3) İşletmeci; acil durumun sona erdiğinin ilan edilmesini müteakip kuruluşun güvenliği sağlandığında, ilgili tüm verilerin toplanmasının ardından, büyük endüstriyel kaza sonrası etkilenen alanın temizlenmesini ve iyileştirilmesini sağlar.

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Dokümantasyon ve kayıtlar

MADDE 23 – (1) İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin “acil durumlar için planlama” başlıklı beşinci unsuru kapsamında hazırlanan prosedürlerle ilgili dokümantasyon gerekliliklerini belirler, yerine getirir ve hazırlanan tüm dokümanlar kuruluşta muhafaza edilir. Dokümantasyon gereklilikleri asgari aşağıdaki konuları içerir:

- a) Acil durum eğitim kayıtları,
- b) Kaza, olay, ramak kala olay kayıtları,
- c) Tatbikat raporları,
- ç) Kilit paydaşlarla istişare kayıtları,
- d) Kamu kurumları tarafından gerçekleştirilen denetim ve iç denetim sonuçları,
- e) Performansın izlenmesine yönelik kontrol sonuçları.

Diğer kaynaklardan bilgi ve belge kullanımı

MADDE 24 – (1) İşletmeci, ihtiyaç duyulması halinde Yönetmelik ve ilgili diğer tebliğler kapsamında hazırlanan veya hazırlatılan dokümanlarda yer alan bilgi ve belgeleri, kaynak dokümanına atıf yapmaksızın sadece bu bilgi ve belgelerin yer aldığı dokümana atıf yaparak dâhili acil durum planında kullanır.

Gizli bilgiler

MADDE 25 – (1) Yönetmeliğin 16 ncı maddesi gereğince ilgili diğer tebliğlerde belirtilen gizli bölümler bu Tebliğde de gizli olarak kabul edilir ve bu bölümler üçüncü kişilere açıklanmaz.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 26 – (1) 31/3/2016 tarihli ve 29670 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılmasına Yönelik Dâhili Acil Durum Planı Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Faaliyet halindeki kuruluş için dâhili acil durum planını hazırlama süresi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Dâhili acil durum planı, bu Tebliğin yayımlandığı tarihte faaliyet halinde bulunan kuruluşun işletmecisi tarafından bu Tebliğin yürürlüğe girmesini müteakiben bir yıl içerisinde hazırlanır veya hazırlatılır.

Yürürlük

MADDE 27 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)